

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2) สร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และ 3) ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ดำเนินการวิจัย จำนวน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน 1 ศึกษาสภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 302 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ขั้นตอน 2 สร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 17 คน ขั้นตอน 3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมิน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 302 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 65.89 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.09 มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 67.89 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 11-15 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75

2. สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประสานงาน ($\bar{X} = 4.16$) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.11$) ด้านการแบ่งทรัพยากร ($\bar{X} = 4.01$) ด้านการกระตุ้นและจูงใจ ($\bar{X} = 3.97$) และด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.91$)

2.1 สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปทุมธานี ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ กำหนดนโยบายและเป้าหมายในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.14$) จัดหาเอกสารหนังสือที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$) ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.11$) และกำหนดบุคลากรรับผิดชอบงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.10$)

2.2 สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปทุมธานี ด้านการแบ่งทรัพยากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดบรรยากาศในโรงเรียนได้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.05$) ประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการมีวินัย ($\bar{X} = 4.04$) จัดเผยแพร่สื่อประเภทต่างๆ ที่มีเนื้อหาในการส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ($\bar{X} = 4.00$) และรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.98$)

2.3 สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปทุมธานี ด้านการกระตุ้นและจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ สร้างขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดีมีวินัย เช่น มอบรางวัล เกียรติบัตรยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดีด้านต่างๆ ($\bar{X} = 4.00$) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความมีวินัยในตนเอง ($\bar{X} = 3.99$) ให้ความสำคัญด้านการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยมอบหมายภารกิจให้บุคลากรที่รับผิดชอบอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 3.97$) และกระตุ้นให้ครอบครัวหรือผู้ปกครองมีการอบรมความมีวินัยให้แก่บุตรหลาน ($\bar{X} = 3.94$)

2.4 สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปทุมธานี ด้านการประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนให้เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างวินัย

นักเรียน ($\bar{X} = 4.19$) ประสานกับคณะครูในโรงเรียนให้เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอนของการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.18$) ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานีตำรวจชุมชนให้เข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$) และประสานงานครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียนด้วยกันเพื่อควบคุม กำกับดูแล เอาใจใส่ แก้ไข นักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$)

2.5 สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ กำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน/โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 3.94$) จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ($\bar{X} = 3.92$) ยอมรับข้อเสนอนะจากบุคลากรเกี่ยวกับผลการประเมินผล ($\bar{X} = 3.91$) และนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.88$)

3. ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการหลักสูตรไปใช้เพื่อการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยนักเรียน องค์ประกอบที่ 3 การประกาศเกียรติคุณนักเรียนผู้ทำคุณงามความดี มีวินัยในตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดี องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครู ครอบครัวยุ ชุมชน สังคมหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศติดตามผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเป็นระบบ

4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่ารูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญต่อนักเรียน และครูกับนักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ครูสามารถให้การคำปรึกษา คำแนะนำ สร้างความใกล้ชิด ความอบอุ่น สร้างความมั่นใจ ให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักตนเองเป็นอย่างดี มีการไปเยี่ยมบ้านนักเรียน และประสานกับผู้นำชุมชนเพื่อรับทราบความเป็นอยู่ของนักเรียน รวมทั้งได้สอบถามปัญหา ให้ความสนใจกับผู้ปกครอง และให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนและผู้ปกครอง จึงมีส่วนให้สภาพการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ คำปุ่น พลรัตน์ (2548) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน-นักศึกษา สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 จังหวัดอุบลราชธานี มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารกิจการนักเรียน-นักศึกษา โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอาด ช้อนทอง (2549) ที่ได้ทำการศึกษา กิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ คุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ และ กิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นายตำรวจปกครอง นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 4 จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2553: 12) ที่ได้กล่าวถึงการสร้างวินัยนั้นว่าจำเป็นอย่างยิ่งกับเด็กทุกคน อย่าคอยจนเกิดปัญหาเพราะวินัยเป็นสิ่งที่จะต้องสร้างเสริมให้เกิดขึ้นกับเด็กตั้งแต่เมื่อเขายังเล็ก ยิ่งเล็กเท่าไรก็ยิ่งดีเพราะวินัยที่ดีเมื่อเกิดกับเด็กแล้วจะติดตัวเขาไปจนโตและจะกลายเป็นส่วนองมโนธรรมประจำใจเขาไปจนตลอดชีวิต

2. ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบขออภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการหลักสูตรไปใช้เพื่อการพัฒนาการเสริมสร้างวินัยนักเรียน จะเห็นว่าองค์ประกอบนี้มีความสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545: 2) ที่กำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อมุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การประหยัด รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง ซึ่งเป็นเป้าประสงค์ วิทยุหรือเยาวชนในปัจจุบันต้องปรับปรุงเพื่อให้เป็นพลเมืองดี ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ สุเมธ ศรีสุระ (2550) ที่ได้ทำการศึกษารพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนประชาบำรุง กิ่งอำเภอไผ่ไร่ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ศึกษาค้นคว้าทุกคนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญ การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยตนเองของโรงเรียนยังไม่เป็นระบบการกำหนดนโยบายของโรงเรียนไม่ชัดเจน การดำเนินกิจกรรมไม่ครอบคลุม ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขาดการนิเทศและติดตามและประเมินผล อีกทั้งขาดการสรุปผลการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนขาดวินัยในตนเองโดยเฉพาะด้านการรักษาความสะอาดเพิ่มขึ้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมปฏิบัติการและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โดยมีการดำเนินการคือ กำหนดนโยบายในการพัฒนางานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน เร่งเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านการรักษาความสะอาด แต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน และกำหนดกิจกรรมในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน จำนวน 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมนักเรียนต้นแบบ และผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้ให้การนิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ณัฐพล นาราษฎร์ (2550) ที่ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม พบว่ากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนเพิ่มขึ้น และได้ร่วมมือกันดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน และได้กำหนดกิจกรรมในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

2.2 ด้านการแบ่งทรัพยากร องค์ประกอบที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยนักเรียน จึงเห็นได้ว่าองค์ประกอบนี้มีความสอดคล้องกับที่ สมคิด บางโม (2546: 7) ที่ได้สรุปปัจจัยสำคัญของการบริหารว่ามี 4 ประการ คือ คน เงิน ทรัพยากรหรือ วัสดุ และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ผู้บริหารใช้บริหารงานเพราะถ้าหากมีคนและมีเงิน มีวัสดุ มีการบริหารจัดการที่ดีย่อมสามารถการจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการส่งเสริมความมีวินัย ในตนเองได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉมาลินี เวยसार (2558: ออนไลน์) ที่ได้เสนอการวางรากฐาน ของการเป็นคนดีในสังคมว่าโรงเรียนผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ ครูที่ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เด็กมีวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม ต้องสอดแทรก การมีวินัยในตนเองในทุกๆ กิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนั้นที่โรงเรียนยังมีเพื่อนที่มีบทบาทกับเด็ก ในวัยเรียนมาก ที่เด็กต้องเรียนรู้พฤติกรรมจากการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งครูและผู้ปกครองต้องคอย ดูแลให้คำแนะนำ เรื่องการคบเพื่อน

2.3 ด้านการกระตุ้นและจูงใจ องค์ประกอบที่ 3 การประกาศเกียรติคุณนักเรียนผู้ทำ คุณงามความดี มีวินัยในตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นหลักในการสร้างวินัยให้แก่นักเรียนควร ประกอบด้วย ความเต็มใจในการปฏิบัติ การปลุกฝัง และการยกย่องชมเชยจึงช่วยให้นักเรียนมีวินัย มากยิ่งขึ้น การฝึกฝนคนนั้นจะต้องใช้ความเมตตา การสอน และการจูงใจด้วยวิธีที่เหมาะสมมากกว่า การใช้ความรุนแรงหรือการบังคับ องค์ประกอบนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชเวียคอฟ และ ฟริทซ์ (Sheviakov; & Fritz. 1955) ที่ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรที่จะปลุกฝังให้แก่เด็ก และพบว่า ควรเป็นการปลุกฝังวินัยในตนเองมากกว่าวินัยที่มาจากการปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งควรจะเป็นเรื่องของ การเต็มใจที่จะกระทำ ไม่ใช่กระทำตามคำสั่งหรือการถูกลงโทษ การปลุกฝังวินัยในตนเองสำหรับเด็ก ควรอยู่บนพื้นฐานของความชื่นชมและความรัก และมุสเซน และคณะ (Mussen; et al. 1969) ที่เห็นว่า การบังคับและการลงโทษ ซึ่งเป็นการควบคุมภายนอกจะช่วยปลุกฝังได้เพียงเล็กน้อย และยังคงคล้อย กับผลการวิจัยของ วรจักร์ กาศลุน (2549) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียน โดยกลุ่มผู้ร่วมศึกษาได้ดำเนินการสร้างความตระหนัก ดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ และยกย่องให้กำลังใจ เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายรู้จักการควบคุมพฤติกรรมตนเองหรือปฏิบัติตนให้ ถูกต้อง โดยจัดกิจกรรมการพัฒนาร่วมกันและช่วยเหลือนักเรียน โดยเน้นที่กลุ่มเป้าหมาย พร้อมกับให้ คำชมเชย และให้กำลังใจนักเรียนที่ปรับพฤติกรรมดีขึ้น และมีกิจกรรมนักเรียนตัวอย่างเพื่อเป็นการยกย่อง และมอบเกียรติบัตรทุกวันศุกร์ของแต่ละสัปดาห์

2.4 ด้านการประสานงาน องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครู ครอบครัวยุวมชน สังคม หรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน จึงเห็นว่า องค์ประกอบนี้มีความสอดคล้องกับ อัจฉมาลินี เวยसार (2558: ออนไลน์) ที่ได้เสนอแนวคิด “ตรงต่อ

เวลา รักษาวินัย” ว่าในฐานะเยาวชนรุ่นใหม่ของสังคมไทย เราควรวางรากฐานของการเป็นคนดีในสังคมด้วยการที่ทุกฝ่ายควรหันมาร่วมมือกัน เริ่มต้นจาก ครอบครัว โรงเรียนขยายไปสู่ชุมชน สังคมและประเทศชาติ คือ สถาบันครอบครัว บิดา มารดา ญาติผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเราที่สุด และเป็นแห่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรม และจริยธรรมด้านต่างๆ โดยปกติเด็กจะเรียนรู้จากการสังเกต และเลียนแบบมากกว่าที่จะได้จากการฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ หากเกิด ความศรัทธายกย่องบูชาแล้วก็จะทำตาม ฉะนั้นการกระทำจึงสำคัญกว่าคำพูดหรือคำสอน ผู้นำทางศาสนาและพระสงฆ์ การปฏิบัติตน ปฏิบัติธรรมเป็นตัวอย่างให้น่าศรัทธาเลื่อมใสจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนในชุมชน และมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมด้านต่างๆ ได้อีกด้วย สื่อมวลชนทุกแขนง มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนรูปแบบพฤติกรรมของเด็กโดยเฉพาะวินัยในตนเอง สื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีแก่เด็ก อาทิพ ในการเข้าสู่อาชีพบางอาชีพย่อมมีกฎระเบียบแบบแผนสำหรับอาชีพซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ปรับตัวอยู่ร่วมในกลุ่มอาชีพจึงเป็นการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ และสถาบันทางการเมือง รัฐบาล พรรคการเมือง โดยเฉพาะรัฐบาลมีส่วนสำคัญที่จะเป็นองค์การกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ และควบคุมการปฏิบัติงานของข้าราชการ พรรคการเมืองเองก็ต้องเสริมสร้างวินัยให้กับสมาชิกพรรค ด้วยการกำหนดเป็นระเบียบพรรค และสิ่งสำคัญ คือ ตัวนักการเมืองเองที่ต้องรักษาวินัยอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคมด้วย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จำปี มัจจุปะ (2549) ที่ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน พบว่า การพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมและมีกิจกรรมให้การอบรม กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน การคัดเลือกนักเรียนตัวอย่าง ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ในทางที่ดีขึ้น และได้รับความร่วมมือจาก คณะครู ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน จึงทำให้ผลการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบประสบผลสำเร็จ

2.5 ด้านการประเมินผล องค์ประกอบที่ 5 การนิเทศติดตามผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นสถานศึกษาต้องดำเนินการเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โดยการนิเทศ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และเห็นว่าองค์ประกอบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรจักษ์ กาศลุน (2549) ที่ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยมีกิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน และได้ดำเนินการ กำกับ ติดตามช่วยเหลือครูประจำชั้นและครูผู้สอนในการดำเนินกิจกรรม

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แก้ว แก้วมงคล (2550) ที่ทำการศึกษา การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ในการศึกษาดูงาน และกลยุทธ์การ

นิเทศแบบมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนเพิ่มขึ้น และร่วมมือกันดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้ครบทั้ง 6 ขั้นตอน คือ ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ได้กำหนดกิจกรรมในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน จำนวน 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และกิจกรรมนักเรียนตัวอย่าง ได้จัดกิจกรรมในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน จำนวน 3 กิจกรรม ในเวลาที่กำหนด ได้นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และได้ดำเนินการประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนี้ ด้านการรักษาความสะอาด นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน มีการปรับพฤติกรรมโดยดูแลความสะอาดร่างกายเสื้อผ้า ห้องเรียนและบริเวณที่รับผิดชอบได้สะอาดเรียบร้อยทุกวัน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเมธ ศรีสุระ (2550) ที่ทำการศึกษารูปแบบการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน พบว่าผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องได้ให้การนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการจัดกิจกรรม ผลการศึกษาการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความสะอาด นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับพฤติกรรมโดยดูแลความสะอาด ห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียนเป็นที่น่าพอใจ

3. ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และมาตรฐานความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่ารูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และมาตรฐานความเป็นไปได้ของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ให้คงไว้เป็นการยืนยันว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้สำหรับการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตลอดจนเป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นไปได้ที่รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ผ่านการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ และรูปแบบง่ายต่อการทำความเข้าใจ ไม่ยุ่งยาก และซับซ้อน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ บาร์โด และฮาร์ดแมน (Bardo; Hartmen. 1982) ที่กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ไว้ว่า “เป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและ/หรือบรรยายคุณสมบัติของมัน” บาร์โด และฮาร์ดแมน (Bardo; & Hartmen) อธิบายต่อไปว่า รูปแบบเป็นอะไรบางอย่างที่เราพัฒนาขึ้นมา เพื่อบรรยาย

คุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงมิใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการที่จัดระบบรูปแบบหนึ่งๆ จะต้องมียุทธศาสตร์เล็กน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นๆ ควรมียุทธศาสตร์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างไร

ในทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ไอสเนอร์ (Eisner, 1976) ที่กล่าวถึงการทดสอบรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน การประเมินเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมินเนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่อาจวัดด้วยเครื่องมือใดๆ จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง การใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินจะต้องเชื่อถือว่าคุณวุฒิที่มีความตรงและมีเหตุผลที่ดี

4. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เนื่องจากความพึงพอใจเป็นระดับความรู้สึกของบุคคล หรือความต้องการที่จะได้บรรลุเป้าหมาย หรือภาวะของการมีอารมณ์ที่มีผลเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้คุณค่าที่ได้รับจากสิ่งที่คาดหวังของแต่ละบุคคลก่อนที่จะใช้ หรือได้รับสิ่งนั้นๆ เป็นพฤติกรรมออกมาว่ามีความพอใจหรือไม่พอใจ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าองค์ประกอบของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ สามารถทำนายหรืออธิบายถึงผลลัพธ์ที่จะตามมาได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ปราโมทย์ ถาวรานุรักษ์ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาระบบการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ คีฟส์ (Keeves, 1988: 561-565) ที่อธิบายว่า รูปแบบโดยทั่วไปต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาซึ่งสามารถทดสอบได้ โครงสร้างของรูปแบบจะต้อง ประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้ รูปแบบจะต้องสามารถช่วยจินตนาการความคิดรวบยอดและความสัมพันธ์รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้ และรูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเห็นว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทางการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ในแต่ละด้านให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและตรงประเด็นใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา และวางแผนสำหรับการพัฒนา และเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรนำรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สนใจ โดยนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ต่อไป

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ควรมีการจัดการประชุมและให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสื่อสารความมุ่งหมายในการพัฒนาตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่จะเกิดขึ้น

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ควรเผยแพร่แนวคิดใหม่ๆ ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อรูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่จะนำไปปฏิบัติในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติอื่นๆ

ผลจากการศึกษาวิจัย สามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างวินัยนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ให้เกิดความเจริญก้าวหน้าได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดบุคลากรรับผิดชอบงานการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างชัดเจน

2. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาควรรณรงค์ส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบาย และดำเนินการกระตุ้นให้ครอบครัวหรือผู้ปกครองมีการอบรมความมีวินัยให้แก่บุตรหลาน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานงานครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และเพื่อนนักเรียนด้วยกันเพื่อควบคุม กำกับดูแล เอาใจใส่ แก้ไข นักเรียนที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการ
เสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายและควร
เพิ่มการจัดกิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียนด้านอื่นๆ
2. ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาวินัยนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบทั้งในห้องเรียน
และนอกห้องเรียน
3. ควรมีการวิจัยแบบปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนด้านอื่นๆ